

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๐๘.๓/ว ๓๖๑๘

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๖ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ข้อมูลกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในภาวะปกติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำข้อมูลกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในภาวะปกติ และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ โดยสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดดังกล่าวทางเว็บไซต์สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เว็บไซต์ <http://www.law.moi.go.th> “ประชาสัมพันธ์ทั่วไป” หัวข้อกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในภาวะปกติ หรือทางเว็บไซต์ <http://www.moi.go.th> และ moinet

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชระภาส บุญยินดี)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักกฎหมาย

โทร/โทรสาร ๐-๒๒๒๒-๒๘๔๙

กฎหมายทั่วไป
ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในภาวะปกติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
(๖ ก.ย.๕๖)

กฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมในภาวะปกติ

พฤติการณ์การกระทำ	ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	อัตราโทษ
<p>การปิดทางสาธารณะหรือกีดขวาง หรือทำให้ไม่สามารถสัญจรไปมาได้ตามปกติ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกางเต็นท์ หรือตั้งเวทีบนทางสาธารณะ - การกระทำใดๆ ที่ทำให้ไม่สามารถใช้ทางสาธารณะเพื่อการสัญจรได้ตามปกติ 	<p>๑. พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ ประกอบมาตรา ๗๑ ห้ามการปิดทางหลวงในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะ หรือบุคคล</p>	<p>จำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>๒. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๘ ประกอบมาตรา ๑๔๘ ห้ามเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินขบวนใดๆ ในลักษณะกีดขวางการจราจร</p>	<p>ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>
	<p>๓. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๐๙ ประกอบมาตรา ๑๔๘ ห้ามกระทำการกีดขวางทางเท้า</p>	<p>ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>
	<p>๔. พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ ประกอบมาตรา ๑๔๘ ห้ามวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำด้วยประการใดๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร</p>	<p>ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>
	<p>๕. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๙ ห้ามทำให้ ทางสาธารณะ หรือประตูน้ำ เขื่อน อันเป็นส่วนหนึ่งของทางสาธารณะ หรือที่ขึ้นลงของอากาศยาน อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร</p>	<p>จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>๖. ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๘๕ ห้ามกีดขวางทางสาธารณะจนเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัย หรือความสะดวกในการจราจร</p>	<p>ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท</p>
	<p>๗. พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ ห้ามการติดตั้ง ตากวาง หรือแขวนสิ่งใดๆ ในที่สาธารณะ</p>	<p>ปรับไม่เกินสองพันบาท</p>
	<p>พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๓ ห้ามเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย โสโครก หรือสิ่งใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ</p>	<p>ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p>

พฤติกรรมกระทำ	ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	อัตราโทษ
<p>การปิดทางรถไฟ หรือกระทำในลักษณะที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การเดินทางรถไฟ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้รถยนต์กีดขวางการเดินทางรถไฟ - การตัดต้นไม้ กิ่งไม้ หรือนำสิ่งของกีดขวางเส้นทางเดินทางรถไฟ - การจุดไฟเผาทางรถไฟ - การขุดหรือ ทำลายรางรถไฟ - การนำท่อนไม้ กิ่งไม้ กองหญ้ามากองแล้วจุดไฟเผา ทำให้รถไฟไม่สามารถผ่านได้ 	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๓๐ ห้ามกีดขวางทางรถไฟหรือทางรถราง ทำให้ทางรถไฟหรือรถรางหยุด หลวม หรือเคลื่อนจากที่ หรือกระทำแก่เครื่องสัญญาณจนน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การเดินทางรถไฟ</p>	<p>จำคุกตั้งแต่ ๖ เดือนถึง ๗ ปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท</p>
<p>การชุมนุมโดยมีการใช้เสียง</p>	<p>พ.ร.บ.ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ.๒๕๔๓ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๘ ห้ามการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่</p>	<p>โทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๐ ห้ามการส่งเสียง ทำให้เกิดเสียง โดยไม่มีเหตุอันสมควรจนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน</p>	<p>ปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท</p>
<p>การปิดล้อมสถานที่ราชการ</p>	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง ห้ามข่มขืนใจผู้อื่น โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตราย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมกระทำตาม</p>	<p>จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๙ วรรคสอง ห้ามข่มขืนใจผู้อื่น โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตราย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมกระทำการ โดยใช้อาวุธปืนหรือร่วมกระทำตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป</p>	<p>จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง ห้ามหน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง หรือทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพ</p>	<p>จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๘ ห้ามทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น หรือทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นไร้ประโยชน์</p>	<p>จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

พฤติการณ์การกระทำ	ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	อัตราโทษ
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๐ ห้ามทำลายทรัพย์สินซึ่งมีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือทำให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมค่าหรือไร้ประโยชน์</p>	<p>จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒ ห้ามบุกรุกเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น</p>	<p>จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ ห้ามเข้าไป หรือซ่อนตัวอยู่ในเคหะสถาน อาคาร เก็บรักษาทรัพย์ หรือสำนักงาน หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่นั้นเมื่อผู้มีสิทธิจะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก</p>	<p>จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
<p>การชุมนุมโดยมั่วสุมกัน เช่น มีการชักชวนนักศึกษาประชาชนให้มาชุมนุมกัน ณ สนามหน้าเมือง และร่วมกล่าวโจมตีผู้ว่าราชการจังหวัด มีการจัดตั้งหน่วยฟันเฟืองขึ้นจากผู้ร่วมชุมนุมกว่า ๑,๐๐๐ คน ขว้างปาและวางเพลิงเผาจวนผู้ว่าฯ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๓๘-๓๐๔๑/๒๕๒๗)</p>	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง ห้ามมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง</p>	<p>จำคุกไม่เกินเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ วรรคสอง ห้ามมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ</p>	<p>จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๖ เมื่อเจ้าพนักงานสั่งผู้มั่วสุมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๒๑๕ ให้เลิกไป แต่ไม่เลิกการกระทำ</p>	<p>จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>

พฤติการณ์การกระทำ	ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	อัตราโทษ
การทำให้เกิดเพลิงไหม้	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ ห้ามวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น	จำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๘ ห้ามวางเพลิงเผาทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) โรงเรือน เรือ หรือแพ ที่คนอยู่อาศัย</p> <p>(๒) โรงเรือน เรือ หรือแพ อันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า</p> <p>(๓) โรงมหรสพ หรือสถานที่ประชุม</p> <p>(๔) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา</p> <p>(๕) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถ หรือเรือสาธารณะ</p> <p>(๖) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ</p>	ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี
	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๘ ห้าม “ตระเตรียม” เพื่อการวางเพลิงในมาตรา ๒๑๗ หรือมาตรา ๒๑๘	ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกับพยายามกระทำความผิดนั้น ๆ (มาตรา ๒๑๙)
	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๐ วรรคหนึ่ง ห้ามกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเอง “จนน่าจะเป็นอันตราย” แก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น	จำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท
	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สินตามมาตรา ๒๑๘	ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี
	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๑ ห้ามกระทำให้เกิดระเบิด “จนน่าจะเป็นอันตราย” แก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น	จำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

พฤติการณ์การกระทำ	ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	อัตราโทษ
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๔วรรคหนึ่ง ห้ามวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น โรงเรือน หรือแพ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน โรงมหรสพ สถานที่ประชุม เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย</p> <p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๒๔วรรคสอง ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตราย "สาหัส"</p>	<p>ประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต</p> <p>ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี</p>
<p>ความผิดฐานก่อการร้าย</p>	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๑ ห้ามกระทำการอันเป็นความผิดอาญาดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ</p> <p>(๒) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ</p> <p>(๓) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ</p> <p>ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน</p> <p>การกระทำในการเดินขบวน ชุมนุมประท้วง ได้แยัง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือ หรือให้ได้รับความเป็นธรรม อันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย</p>	<p>ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท</p>

พฤติการณ์การกระทำ	ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	อัตราโทษ
	<p>ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๒ ห้ามกระทำการดังนี้</p> <p>(๑) ชู้เชิญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้น จะกระทำการตามที่ชู้เชิญจริง หรือ</p> <p>(๒) สะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดการ หรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการ ก่อการร้าย ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบ กัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อ การร้าย หรือรู้ว่ามีผู้ก่อการร้ายและกระทำ การใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้</p>	<p>จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาท ถึงสองแสนบาท (มาตรา ๑๓๕/๒)</p>
	<p>ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด ตาม มาตรา ๑๓๕/๑ หรือ มาตรา ๑๓๕/๒</p>	<p>ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับ ตัวการในความผิดนั้นๆ (มาตรา ๑๓๕/๓)</p>

ความผิดตาม พ.ร.บ.ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ.๒๕๓๓

<p>ผู้ที่จะทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้า จะต้องขอรับอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะทำการโฆษณาได้ (มาตรา ๔)</p>	<p>ฝ่าฝืนโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียงโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท (มาตรา ๔)</p>
--	---

ความผิดตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕

<p>ผู้ใดเท หรือทิ้งสิ่งปฏิกูล มูลฝอย น้ำโสโครก หรือสิ่งอื่นใดลงบนถนนหรือในทางน้ำ (มาตรา ๓๓)</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๕๗)</p>
---	---

<p>ผู้ใดติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใดๆ ในทางสาธารณะ เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นการกระทำของราชการส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนอื่นหรือรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำได้ หรือเป็นการวางไว้เพียงชั่วคราว การติดตั้ง ตาก วางหรือแขวนสิ่งใดๆ ในที่สาธารณะโดยมิได้มีหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่หรือได้รับอนุญาตแต่มิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำตามวรรคหนึ่งปลด หรือรื้อถอนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นละเลย เพิกเฉย นอกจากความผิดฐาน ขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.นี้ต่อไป มาตรา ๓๙</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท (มาตรา ๔๕)</p>
---	---

ความผิดตาม พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕

<p>ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการปิดกั้นทางหลวง หรือวางวัตถุที่แหลมหรือมีคม หรือนำสิ่งใดมาขวางหรือวางบนทางหลวง หรือกระทำด้วยประการใดๆ บนทางหลวงในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล (มาตรา ๓๙)</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗๑)</p>
--	---

ความผิดตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐

<p>ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๕)</p>	
<p>ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๖)</p>	
<p>ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๗)</p>	
<p>ผู้ใดกระทำความผิดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๘)</p>	
<p>ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๙)</p>	
<p>ผู้ใดกระทำความผิดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๑๐)</p>	
<p>ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (มาตรา ๑๑)</p>	

<p>ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ (เข้าถึงข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ)มาตรา ๖ (เปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ) มาตรา ๗ (เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยมิชอบ) มาตรา ๘ (การดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ) มาตรา ๙ (การทำลาย ทำให้เสียหาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ) มาตรา ๑๐ (ทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไม่สามารถทำงานได้) หรือมาตรา ๑๑ (ส่งข้อมูลรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น)</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๓)</p>	
<p>ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐</p> <p>(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่</p> <p>(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท (มาตรา ๑๒ (๑))</p> <p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท (มาตรา ๑๒ (๒))</p> <p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี (มาตรา ๑๒ วรรคสอง)</p>	

<p>(๑) ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน</p> <p>(๒) ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน</p> <p>(๓) ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา</p> <p>(๔) ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้</p> <p>(๕) ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)</p>	<p>ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๔)</p> <p>ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๔)</p>	
<p>ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่นจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน</p>	<p>ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๕)</p>	
<p>ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อเติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย</p> <p>ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด</p>	<p>ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๑๖)</p>	

ความผิดตาม พ.ร.บ.จรรยาบรรณ พ.ศ.๒๕๖๒

<p>ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่หรือเดินเป็นขบวนใดๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร (มาตรา ๑๐๘)</p>	<p>ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๑๔๘)</p>	
<p>ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ บกทางเท้าหรือทางใดๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (มาตรา ๑๐๙)</p>	<p>ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๑๔๘)</p>	
<p>ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำด้วยประการใดๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากพนักงานจราจร (มาตรา ๑๑๔)</p>	<p>ผู้กระทำได้ระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๑๔๘)</p>	

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

<p>ผู้ใดทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต</p> <p>(๑) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลัง ช่ม ชี น ใจ หรือ ใช้ ก ำ ล ัง ปร ะ หุ ษ ร ำ ย</p> <p>(๒) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะ ก ่อ ค ว า ม ใ ม่ ส ง บ ช ี น ใน ราชอาณาจักร หรือ</p> <p>(๓) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี (มาตรา ๑๑๖)</p>	
<p>๑. ผู้ใดยุยงหรือจัดให้เกิดการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานตจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขาย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใดๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อ บั ง ค ั บ ร ัฐ บ า ล หรือเพื่อข่มขู่ประชาชน</p> <p>๒. ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าวและเข้ามามี ส่วน หรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การ ร่วมกันปิดงานตจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอม ค ำ ข ย หรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใดๆ</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่ พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๑๑๗ วรรคหนึ่ง)</p> <p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๑๑๗ วรรคสอง)</p>	

<p>๓.ผู้ใดทราบความมุ่งหมายดังกล่าว และใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชี่ยวว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใดๆ เพื่อให้บุคคลเข้ามีส่วนหรือเข้าช่วยในการร่วมกันหยุดงาน การร่วมกันปิดงานงดจ้าง หรือการร่วมกันไม่ยอมค้าขายหรือติดต่อทางธุรกิจกับบุคคลใด ๆ</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๑๑๗ วรรคสาม)</p>	
<p>ผู้ใดดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ(มาตรา ๑๓๖)</p>	
<p>๑.ผู้ใดมีวามุสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชี่ยวว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง</p> <p>๒.ถ้าการกระทำตามข้อ ๑ กระทำโดยผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง)</p> <p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๑๕ วรรคสอง)</p>	
<p>เมื่อเจ้าพนักงานสั่งผู้มั่วสุมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕ ให้เลิกไป แต่ไม่เลิกการกระทำ</p>	<p>ผู้กระทำการฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๑๖)</p>	
<p>ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่น</p>	<p>ผู้กระทำให้มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท (มาตรา ๒๑๗)</p>	
<p>ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๗)โรงเรือน เรือ หรือแพ ที่คนอยู่อาศัย</p> <p>(๘)โรงเรือน เรือ หรือแพ อันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า</p> <p>(๙)โรงมหรสพ หรือสถานที่ประชุม</p> <p>(๑๐)โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา</p> <p>(๑๑)สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ</p> <p>(๑๒)เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป อากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี (มาตรา ๒๑๘)</p>	
<p>ผู้ใด “ตระเตรียม” เพื่อกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรา ๒๑๗ หรือมาตรา ๒๑๘</p>	<p>ผู้กระทำให้มีความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกับพยายามกระทำความผิดนั้น ๆ (มาตรา ๒๑๙)</p>	

<p>ผู้ใดกระทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใด ๆ แม้เป็นของตนเอง “จนน่าจะเป็นอันตราย” แก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น</p> <p>ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้แก่ทรัพย์สิน</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท (มาตรา ๒๒๐ วรรคหนึ่ง)</p> <p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี (มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง)</p>	
<p>ผู้ใดกระทำให้เกิดระเบิด “จนน่าจะเป็นอันตราย” แก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่น</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท (มาตรา ๒๒๑)</p>	
<p>ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์สินของผู้อื่น โรงเรือน หรือสถานี่รถไฟ ท่าอากาศยาน โรงมหรสพ สถานที่ประชุม เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย</p> <p>ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นรับอันตราย “สาหัส”</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต (มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง)</p> <p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี (มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง)</p>	
<p>ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่น</p>	<p>ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๙๕)</p>	
<p>ผู้ใดฆ่าผู้อื่น</p>	<p>ผู้กระทำความผิดระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี(มาตรา ๒๘๘)</p>	
<p>ผู้ใด “ใส่ความผู้อื่น” ต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง</p>	<p>ผู้กระทำความผิดระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๒๖)</p>	
<p>ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย กีดขวางทางสาธารณะ จนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัย หรือความสะดวกในการจราจร โดยวางหรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท (มาตรา ๓๘๕)</p>	
<p>ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึง โดยไม่มีเหตุอันสมควรจนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน</p>	<p>ผู้กระทำความผิดปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท (มาตรา ๓๗๐)</p>	
<p>ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ ให้ทางสาธารณะประตุน้ำ ทำนบ เขื่อน อันเป็นส่วนหนึ่งของทางสาธารณะ หรือที่ขึ้นลงของอากาศยาน อยู่ในลักษณะอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่การจราจร</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๒๒๙)</p>	

<p>ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่น ให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจ่ายอมต้อสิ่งใด “โดยทำให้กลัว”ว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเอง หรือของผู้อื่น หรือ “โดยใช้กำลังประทุษร้าย” จนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้น หรือจ่ายอมต้อสิ่งนั้น</p> <p>ถ้าความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำเพื่อให้ผู้ถูกข่มขืนใจ ทำถอน ทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่างใด</p> <p>ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอัยย์หรือช่องโง่ใจ ไม่ว่าอัยย์หรือช่องโง่ใจนั้น จะมีอยู่หรือไม่</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่ง)</p> <p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๐๙ วรรคสอง)</p> <p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาท ถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท (มาตรา ๓๐๙ วรรคสาม)</p>	
<p>ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว หรือกักขังผู้อื่น หรือกระทำด้วยประการใด ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง)</p>	
<p>ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว หรือกักขังผู้อื่น หรือกระทำด้วยประการใด ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย และให้ผู้อื่นนั้น กระทำการใดให้แก่ผู้กระทำหรือบุคคลอื่น</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (มาตรา ๓๑๐ ทวิ)</p>	
<p>ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ผู้นั้นกระทำความผิดฐาน ทำให้เสียทรัพย์สิน</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๕๘ ยอมความได้ตาม มาตรา ๓๖๑)</p>	
<p>ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่ง “ทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์”</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๖๐)</p>	
<p>ผู้ใด เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น “เพื่อถือการครอบครอง” อสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใดๆ อันเป็นการ “รบกวนการครอบครอง” อสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข</p>	<p>ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๓๖๒)</p>	

<p>มาตรา ๑๓๕/๑ ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญา ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ</p> <p>(๒) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ ระบบการขนส่ง สาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐาน อันเป็นประโยชน์สาธารณะ</p> <p>(๓) การกระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใดหรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ</p> <p>ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนเพื่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน</p> <p>การกระทำในการเดินขบวน ชุมนุม ประท้วง โต้แย้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือ หรือให้ได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดฐานก่อการร้าย ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านบาท (มาตรา ๑๓๕/๑)</p>	
<p>มาตรา ๑๓๕/๒ ผู้ใด</p> <p>(๑) ขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่ขู่เข็ญจริง หรือ</p> <p>(๒) สละสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดการหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกัน เพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่ามีผู้ก่อการร้าย และกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปกปิดไว้</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท (มาตรา ๑๓๕/๒)</p>	
<p>ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตาม มาตรา ๑๓๕/๑ หรือ มาตรา ๑๓๕/๒</p>	<p>ผู้กระทำได้กล่าวมีความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้นๆ (มาตรา ๑๓๕/๓)</p>	

กฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพและการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุม

๑. เสรีภาพในการชุมนุม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ”

คำว่า “โดยสงบและปราศจากอาวุธ” มีคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องดังนี้

คำวินิจฉัยศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๐๕/๒๕๕๑ คดีของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ปิดล้อมรัฐสภา เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ มีคำวินิจฉัยตอนหนึ่งว่า

“...ได้มีการปิดล้อมประตูเพื่อมิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเข้าออกบริเวณรัฐสภา และเป็นที่น่ารำคาญโดยทั่วไปว่าฝ่ายผู้ชุมนุมได้ใช้รั้วลวดหนาม ยางรถยนต์ราดน้ำมันขวางกั้นถนนไว้ การกระทำดังกล่าวของผู้ชุมนุมจึงมีลักษณะทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ จนไม่กล้าที่จะเข้าไปในรัฐสภาหรือออกจากรัฐสภาอันกระทบต่อเสรีภาพของบุคคลอื่น ดังนั้นการชุมนุมหน้ารัฐสภาดังกล่าวจึงหาใช่การชุมนุมโดยสงบอันจะได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๖๓...”

คำวินิจฉัยศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขที่ ๕๑/๒๕๕๙ คดีการชุมนุมคัดค้านโครงการท่อส่งก๊าซและโรงงานแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย มีคำวินิจฉัยว่า เป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ มีเหตุผลโดยสรุป คือ

- (๑) จากบันทึกภาพเหตุการณ์พบว่า ก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเดินอ้อมแผงเหล็กเข้าไปยังฝั่งผู้ชุมนุม กลุ่มผู้ชุมนุมที่นับถือศาสนาอิสลามกำลังประกอบพิธีทางศาสนา ไม่ปรากฏว่าผู้ชุมนุมกำลังกระทำความผิดหรือมีพฤติการณ์ใดๆ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่ากำลังจะใช้ความรุนแรง
- (๒) ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งแถวใช้กระบองเคาะไล่และตาดหน้าเข้าหากลุ่มผู้ชุมนุมโดยใช้โล่ผลักดันกลุ่มผู้ชุมนุมให้ถอยห่างไปนั้น ไม่ปรากฏว่ากลุ่มผู้ชุมนุมได้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ทั้งไม่ปรากฏด้วยว่าเจ้าหน้าที่ได้ประกาศหรือแจ้งข้อความว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้อำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบโดยใช้กำลังหรือได้แจ้งข้อหาว่ากลุ่มผู้ชุมนุมกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด
- (๓) กรณีผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ได้ชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ใช้ความรุนแรง ชัดคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไปรักษาความสงบเรียบร้อย ใช้กำลังประทุษร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีและพกพาอาวุธและใช้กำลังทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง แต่ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนให้เห็นจริงทั้งยังขัดกับภาพเหตุการณ์จากวิดีโอทัศนและรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
- (๔) ในส่วนของอาวุธตามบัญชีของกลาง ได้แก่ ไม้ธงปลายแหลมและกรรไกรปลายแหลม ไม่ใช่อาวุธโดยสภาพ และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ชุมนุมมีเจตนาแต่แรกที่จะใช้เป็นอาวุธ ส่วนมีดข่าปาด้า จำนวน ๑ เล่ม มีดพับ ๑ เล่ม และหนังสือตีพิมพ์ ๗ อัน เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่มีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ชุมนุม เชื่อว่าการพาอาวุธดังกล่าวเป็นเจตนาของผู้เป็นเจ้าของโดยลำพัง และกลุ่มผู้ชุมนุมไม่น่าจะรู้เห็นด้วย จึงเป็นการชุมนุมโดยชอบและปราศจากอาวุธ

๒. การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๓ วรรคสอง “การจำกัดเสรีภาพตาวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือในระหว่างเวลาที่มีการ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก”

การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

(๑) การชุมนุมที่ไม่ถือเป็นการชุมนุมสาธารณะ ถ้าเป็นการชุมนุมโดยชอบและปราศจากอาวุธ เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีอำนาจจำกัดเสรีภาพได้

(๒) กรณีการชุมนุมสาธารณะ แม้จะเป็นการชุมนุมโดยชอบและปราศจากอาวุธ แต่รัฐธรรมนูญให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมได้ แต่ต้องมีกฎหมายเฉพาะให้อำนาจไว้ใน ๒ กรณี คือ

- เพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ
- เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

๓. มาตรการทางกฎหมาย

(๑) มาตรการทางกฎหมายในสถานการณ์ปกติ

ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะที่จะนำไปจำกัดเสรีภาพของประชาชนได้ แต่มีกฎหมายหลายฉบับที่สามารถบังคับใช้กับผู้ชุมนุมได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยยอมรับว่าปัจจุบันมีกฎหมายอื่นๆ ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวซึ่งสามารถนำมาใช้บังคับได้ (คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๓ พ.ค.๒๕๔๙ รวมถึงเคยมีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาซึ่งลงโทษผู้กระทำความผิด) เช่น

- พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
- พ.ร.บ. ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕
- พ.ร.บ. ควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องกระจายเสียง พ.ศ.๒๕๔๓
- พ.ร.บ. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕
- ประมวลกฎหมายอาญา
- พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

(๒) มาตรการทางกฎหมายในสถานการณ์ไม่ปกติ

มีกฎหมายที่ใช้ในสถานการณ์ไม่ปกติ จำนวน ๓ ฉบับ คือ พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ และ พ.ร.บ.กฏอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับทั้งในสถานการณ์ปกติและไม่ปกติ โดยในภาวะปกติไม่ต้องประกาศโดยเป็นการอำนวยการประสานงานและบริหารงานตามปกติ ส่วนในภาวะไม่ปกติ กล่าวคือ ในกรณีที่น่าจะเกิดเหตุการอันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรแต่ยังไม่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และเหตุการณ์นั้นมีแนวโน้มว่าจะมีอยู่ต่อไปเป็นเวลานาน ทั้งอยู่ในอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงาน กรม.จะมีมติมอบหมายให้ กอ.รมน. เป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปราม ระวัง ยับยั้งและแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์นั้น ภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดได้ ซึ่งนายกรัฐมนตรี เป็น ผอ.กอ.รมน.และ ผอ.กอ.รมน. โดยความเห็นชอบของ กรม.มีอำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา ๑๘ เช่นห้ามเข้าหรือให้ออกจากบริเวณพื้นที่ อาคารหรือสถานที่ที่กำหนดในห้วงเวลาปฏิบัติการ ห้ามออกนอกเขตสถานในเวลาที่กำหนด ห้ามใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้นานพาหนะ เป็นต้น

พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ประกาศใช้เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉิน กล่าวคือ เมื่อปรากฏว่ามีเหตุการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย การรบหรือสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กรม.มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งมีผลให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใด โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีชั่วคราว และนายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ตามมาตรา ๙ เช่น ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน เป็นต้น ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินที่มีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐ หรือบุคคล และมีความจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันที่ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กรม. มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้น เป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง และนายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่ง ตามมาตรา ๑๑ เช่น ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่จับกุมและควบคุมบุคคลที่สงสัยว่าเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

พ.ร.บ.กฏอัยการศึก พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นกฎหมายที่ประกาศใช้เมื่อสถานการณ์ในภาวะไม่ปกติ ในภาวะการเกิดสงครามและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทหารตามแนวชายแดน โดยเจ้าหน้าที่ทหารมีอำนาจที่จะตรวจค้น การเกณฑ์ การห้าม การยึด การเข้าอาศัย การทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ และการจับได้

ตัวอย่างการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาล

๑. ศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๐๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๑ กรณีสลายการชุมนุม เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

พฤติการณ์การกระทำ

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า เจ้าหน้าที่ทำตรวจใช้กำลังสลายการชุมนุมโดยใช้เครื่องยิงแก๊สน้ำตา วัตถุระเบิด อาวุธสงครามและอาวุธอื่นๆ ยิงใส่กลุ่มผู้ชุมนุม เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชน ได้รับอันตรายแก่กาย ซึ่งก่อนที่ผู้ถูกฟ้องจะมีคำสั่งและก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะดำเนินการสลายการชุมนุม มิได้มีการแจ้งข้อหาหรือเข้าจับกุมตามกระบวนการทางอาญา และมีได้มีการประกาศแจ้งเตือนแก่ผู้ฟ้องและประชาชนให้ทราบแต่อย่างใด

คำวินิจฉัย

ศาลปกครองกลางวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ชุมนุมจึงมีลักษณะทำให้ผู้อื่นกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ จนไม่กล้าที่จะเข้าไปในรัฐสภาหรือออกจากรัฐสภาอันกระทบต่อเสรีภาพของบุคคลอื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาระหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ จึงมิใช่การชุมนุมโดยสงบอันจะได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงมีอำนาจหน้าที่เข้าสลายการชุมนุมเพื่อแก้ปัญหาอันเกิดจากการกระทำของผู้ชุมนุมได้แต่อย่างไรก็ตาม การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสลายการชุมนุมต้องกระทำเท่าที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนตามหลักสากลที่ใช้ในการสลายการชุมนุมของประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อาจดำเนินการตามอำเภอใจได้

จึงมีคำสั่งให้ ผู้ถูกฟ้องหากจะดำเนินการใดๆ ต่อผู้ชุมนุมต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นโดยคำนึงถึงความเหมาะสม มีลำดับขั้นตอนตามหลักสากลในการสลายการชุมนุมของประชาชน

๒. ศาลปกครองสงขลา คดีหมายเลขแดง ๕๑/๒๕๕๖ กรณีสลายการชุมนุมการคัดค้านโครงการก่อสร้างและโรงงานแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

พฤติการณ์การกระทำ

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่ากลุ่มผู้ชุมนุมได้รวมตัวกันเพื่อยื่นหนังสือเรียกร้องให้ทบวงการธนุมิตรโครงการดังกล่าว ต่อ นรม.และครม. ที่จะมาประชุม ณ โรงแรม เจ.บี. อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ระหว่างที่ผู้ชุมนุมได้รวมตัวกันที่หน้าสวนหย่อม เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าสลายการชุมนุม เกิดการประทะกันขึ้นระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและรถยนต์ของผู้ชุมนุมได้รับความเสียหาย

คำวินิจฉัย

ศาลปกครองจังหวัดสงขลาวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎหมายได้ร่วมกันดำเนินการตามแผนแหลมสนที่กำหนดไว้ แต่เมื่อการชุมนุมดังกล่าวเป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และชุมนุมอยู่บริเวณสะพานจตุ-บุญสูง อันเป็นที่สาธารณะ การจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมด้วยการสลายการชุมนุม จะทำได้เฉพาะเพื่อคุ้มครองความสงบของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือ ในระหว่างที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปสลายการชุมนุมในครั้งนี้หาได้มีบทบัญญัติ

เฉพาะที่ให้อำนาจจำกัดการชุมนุมได้ จึงเป็นการกระทำทางปกครองไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การสลายการชุมนุมดังกล่าวเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในการชุมนุม เป็นการกระทำละเมิดที่มีความร้ายแรง

พิพากษาให้ชดเชยค่าเสียหายในผู้ฟ้อง เป็นเงินคนละ ๑๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อไปนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหมดสิ้น

๓. คำพิพากษาศาลจังหวัดเชียงราย คดีหมายเลขแดงที่ ๒๓๘๕/๒๕๕๒ กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง นายอำพล กับพวกรวม ๓ คน

พฤติการณ์การกระทำ

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ จำเลยกับพวกใช้เครื่องขยายเสียงป่าวประกาศโฆษณาให้ประชาชนเข้าร่วมชุมนุมเรียกร้องการจํานำข้าวเปลือกนาปลังของรัฐบาล ใช้รถยนต์กระบะ รถยนต์ที่ใช้ในการเกษตร และรถยนต์หกล้อจำนวนหลายคันปิดถนนพหลโยธิน ช่องทางขาขึ้นพาน – เชียงราย บริเวณบ้านสันทราย อันเป็นการปิดกั้นทางหลวงหรือกระทำการใดๆ กับทางหลวงอันเป็นการกีดขวางการจราจร และในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล

คำวินิจฉัย

ศาลจังหวัดเชียงรายวินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยทั้งสามเป็นการปิดกั้นทางหลวงหรือกระทำการใดๆ กับทางหลวงอันเป็นการกีดขวางการจราจร แลในลักษณะที่อาจเกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานตามกฎหมาย อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๙,๗๑ พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔,๑๔๘ พ.ร.บ.ควบคุมการโฆษณาโดยใช้กำลังเครื่องขยายเสียง พ.ศ.๒๕๓๓ มาตรา ๔ มาตรา ๙ ประกอบประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๓

พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยทั้งสามคนละ ๖ เดือน ปรับคนละ ๑๐๐ บาท และเห็นว่ากากระทำของจำเลยทั้งสามเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนโดยส่วนรวมและไม่เป็นการยำเกรงกฎหมายบ้านเมืองเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างจึงเห็นสมควรไม่รอการลงโทษ

๔. คำพิพากษาศาลจังหวัดธัญบุรี คดีหมายเลขแดงที่ อ ๒๖๑๔/๒๕๕๕ กรณีพนักงานอัยการจังหวัดธัญบุรีเป็นโจทก์ฟ้อง นายสุบรรณ กับพวกรวม ๓ คน

พฤติการณ์การกระทำ

เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ จำเลยร่วมกันกับพวกร่วมกันกระทำการปิดกั้นทางหลวงถนนสายลำลูกกา บริเวณหน้าห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี – คลองห้าลำลูกกา โดยเป็นแกนนำบุคคลประมาณ ๑๐๐ คน พร้อมรถยนต์จำนวนหลายคันปิดกั้นกีดขวางการจราจรบนทางหลวงสายดังกล่าว เพื่อประท้วงการรับเงินช่วยเหลือเยียวยาค่าเสียหายจากการประสบอุทกภัย เป็นเหตุให้การจราจรติดขัดเป็นระยะทางยาวหลายกิโลเมตร เจ้าหน้าที่ตำรวจได้พยายามเข้าเจรจาแต่ไม่สามารถทำความเข้าใจกับผู้ชุมนุมได้ จึงเข้าทำการสลายการชุมนุม

คำวินิจฉัย

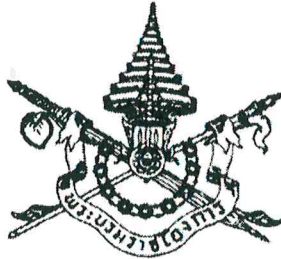
ศาลจังหวัดธัญบุรีพิพากษาว่า การกระทำของจำเลยกับพวกที่เป็นแกนนำ นำบุคคลจำนวนประมาณ ๑๐๐ คน พร้อมรถยนต์จำนวนหลายคันปิดกั้นกีดขวางการจราจรบนถนนหลวงเป็นเหตุให้การจราจรติดขัดเป็นระยะทางยาวหลายกิโลเมตร เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙,๗๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๓

กฎหมายว่าด้วย
การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

สาระสำคัญ	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ มท.
<p>๑ มีขอบเขตการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยครอบคลุมเรื่องอุบัติเหตุภัยและอัคคีภัยด้วย โดยยกเลิก พ.ร.บ.ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พ.ร.บ.ป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๔๒</p> <p>๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำแผน และพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี</p> <p>๓ กำหนดให้มีการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๓ ระดับ ดังนี้</p> <p>๓.๑ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดย ปภ. จัดทำร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตัวตนเองหรือปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละประเภท และหน่วยงานภาคเอกชนเสนอ กปภ.ช ให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ</p> <p>๓.๒ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จัดทำโดยคณะกรรมการซึ่ง ผวจ. เป็นประธานและเป็นผู้ลงนามประกาศใช้</p> <p>๓.๓ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กทม.จัดทำโดยคณะกรรมการซึ่ง ผว.กทม. เป็นประธานและลงนามประกาศใช้</p> <p>๔ การบัญชาการ</p> <p>๔.๑ กรณีเกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง กำหนดให้ นรม. หรือ รอง นรม. ซึ่ง นรม. มอบหมายเป็นผู้บัญชาการ</p> <p>๔.๒ กรณีสาธารณภัยทั่วไป รมว.มท.ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นผู้บัญชาการ โดยมี ปมท. เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ</p> <p>๕. การอำนวยการ กำหนดให้ ปภ. เป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับ</p>	<p>๑.๑ รมว.มท. เป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.นี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตาม พ.ร.บ.นี้</p> <p>๑.๒ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - รมว.มท. เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง - ปมท. เป็นรองประธานกรรมการของคนที่สอง - อธิบดีกรม ปภ.เป็นกรรมการและเลขานุการ - ข้าราชการในกรม ปภ. จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ <p>๑.๓ รมว.มท. เป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีอำนาจควบคุมและกำกับกรป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และมีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครได้ทั่วราชอาณาจักร</p> <p>๑.๔ ปมท. เป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ</p> <p>๑.๕ หัวหน้าสำนักงาน ปภ.จังหวัด หรือผู้แทนกรม ปภ. เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด</p> <p>๑.๖ ผู้แทน ปภ. เป็นกรรมการในคณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร</p> <p>๑.๗ รมว.มท.ในฐานะผู้บัญชาการและ ปมท.ในฐานะรองผู้บัญชาการ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา</p>

สาระสำคัญ	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ มท.
<p>การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ</p> <p>๖. การปฏิบัติ</p> <p>๖.๑ อธิบดี ปภ. เป็นผู้อำนวยการกลาง รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่ว ราชอาณาจักร</p> <p>๖.๒ ผวจ. เป็นผู้อำนวยการจังหวัด โดยมี นายก อบจ. เป็นรองผู้อำนวยการจังหวัด</p> <p>๖.๓ นายอำเภอ เป็นผู้อำนวยการอำเภอ</p> <p>๖.๔ ผู้บริหารท้องถิ่นของ อปท. แห่งพื้นที่เป็น ผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน และมีหน้าที่ ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัด และผู้อำนวยการอำเภอ ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีปลัด อปท. ของ อปท. แห่งพื้นที่ นั้น เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น</p> <p>๖.๕ ผว.กทม. เป็นผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร โดยมีปลัดกทม. เป็นรอง ผู้อำนวยการฯ และผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ช่วยฯ</p> <p>๖.๖ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้า พนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตรับผิดชอบ</p> <p>๖.๗ ให้คงอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน หรือ อปพร.</p> <p>๗. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน เข้า มามีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกำหนดให้มี อาสาสมัคร และ องค์กรสาธารณกุศลเข้ามามีส่วน ร่วมในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ทั้งนี้ กำหนดให้ หน่วยทหารเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการ จัดทำแผน และกรณีเกิดสาธารณภัยขึ้น หากต้องมี หน่วยทหารเข้าร่วมดำเนินการ กำหนดให้ต้อง จัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่าง ผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการ กรุงเทพมหานคร กับผู้บัญชาทหารในเขตพื้นที่ที่ เกี่ยวข้อง</p>	

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สาธารณสุข” หมายความว่า อักคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

“ภัยทางอากาศ” หมายความว่า ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ

“การก่อวินาศกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ หรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวางหน่วยงานหรือระบบการปฏิบัติงานใด ๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

“จังหวัด” ไม่หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอ แต่ไม่หมายความรวมถึงเขตในกรุงเทพมหานคร

“นายอำเภอ” หมายความรวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์กรการบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา และหัวหน้าผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่อื่น

“ผู้บัญชาการ” หมายความว่า ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

“อาสาสมัคร” หมายความว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการในกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้ กปภ.ช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๑ (๑) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

(๓) บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพ

(๔) ให้คำแนะนำ ปรีกษาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในวรรคหนึ่ง กปภ.ช. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนหรือตามที่มอบหมายก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง กปภ.ช. อาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม หรือชี้แจงหรือให้ข้อมูลก็ได้

มาตรา ๘ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ ทั้งนี้ ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อประธานกรรมการ
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้
กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ การประชุมของ กปภ.ช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานคนที่หนึ่งไม่อยู่ในที่
ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธาน
กรรมการและรองประธานกรรมการทั้งสองไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการ
ลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการ
ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติ
ต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มี
ประสิทธิภาพ

(๓) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้
การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภัยอันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย

(๔) แนะนำ ให้คำปรึกษา และอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในแต่ละระดับ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี กปภ.ช. หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตาม (๑) แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องข้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตาม (๑) ให้กรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละ ประเภทมาปรึกษาหารือและจัดทำ ทั้งนี้ จะจัดให้หน่วยงานภาคเอกชนเสนอข้อมูลหรือความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) (๔) (๕) และ (๖) กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจะจัดให้มีศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นในบางจังหวัดเพื่อปฏิบัติงานในจังหวัดนั้น และจังหวัดอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกันได้ตามความจำเป็น และจะให้มีสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดขึ้น เพื่อกำกับดูแลและสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในจังหวัด หรือตามที่ผู้อำนวยการจังหวัดมอบหมายด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามมาตรา ๑๑ (๑) อย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) แนวทาง มาตรการ และงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(๒) แนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะ หน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพประชาชน หน่วยงานของรัฐ และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณสุขโลก

(๓) หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม (๑) และ (๒) และวิธีการให้ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อการดำเนินการดังกล่าว

(๔) แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้และจัดระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกบุคลากรและประชาชน

(๕) แนวทางในการซ่อมแซม บูรณะ พื้นฟู และให้ความช่วยเหลือประชาชนภายหลังที่สาธารณภัยสิ้นสุด

การกำหนดเรื่องตามวรรคหนึ่ง จะต้องกำหนดให้สอดคล้องและครอบคลุมถึงสาธารณภัยต่าง ๆ โดยอาจกำหนดตามความจำเป็นแห่งความรุนแรงและความเสี่ยงในสาธารณภัยด้านนั้น และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติของคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ให้ระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติด้วย

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครได้ทั่วราชอาณาจักร

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้บัญชาการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการมอบหมายโดยให้มีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการตามวรรคหนึ่งรองจากผู้บัญชาการ

มาตรา ๑๔ ให้อธิบดีเป็นผู้อำนวยการกลางมีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจควบคุมและกำกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัคร ได้ทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๒) กำกับดูแลการฝึกอบรมอาสาสมัครขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสิ่งอื่น เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กำหนดในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(๔) ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสงเคราะห์ เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย หรือผู้ได้รับภัยอันตรายหรือเสียหายจากสาธารณภัยรวมตลอดทั้งการรักษา ความสงบเรียบร้อยและการปฏิบัติภารกิจใด ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการและผู้อำนวยการกลางมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจสั่ง การหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในจังหวัด ให้ดำเนินการในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตามมาตรา ๑๕ (๑) อย่างน้อย ต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๒ และสาระสำคัญอื่นดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้มีอำนาจสั่งการ ด้านต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และยานพาหนะ เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) แผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณ หรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย

(๔) แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณกุศล

มาตรา ๑๗ ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกหรือผู้บังคับการจังหวัดทหารบกหรือผู้แทนเป็นรองประธาน กรรมการ

(๔) นายกองกิจการบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองประธานกรรมการ

(๕) กรรมการอื่น ประกอบด้วย

(ก) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในพื้นที่จังหวัดตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้ง

(ข) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่จำนวนเจ็ดคน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนเทศบาลจำนวนสองคนและผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนห้าคน

(ค) ผู้แทนองค์การสาธารณกุศลในจังหวัดตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรแต่งตั้ง

(๖) หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หรือผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่จังหวัดใดเป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้พิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารของสถาบันการศึกษานั้น เป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อประกาศใช้ต่อไป

การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

ในกรณีที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเห็นว่าแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดไม่สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ให้แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๑๘ ให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการจังหวัด มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการจังหวัดมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการอำเภอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจสั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในเขตอำเภอให้ดำเนินการในการ

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมีอำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๐ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนและมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หมวด ๒

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๒๑ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นและผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งข้าราชการฝ่ายพลเรือน พนักงานส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าพนักงาน อาสาสมัคร และบุคคลใด ๆ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย ให้ปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) ใช้อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยเท่าที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ใช้เครื่องมือสื่อสารของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนทุกระบบที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยหรือท้องที่ที่เกี่ยวข้องเนื่อง

(๔) ขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) สั่งห้ามเข้าหรือให้ออกจากพื้นที่ อาคารหรือสถานที่ที่กำหนด

(๖) จัดให้มีการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทั่วถึงและรวดเร็ว

มาตรา ๒๒ เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๒๑ เกิดขึ้น ให้ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยในกรณีผู้อำนวยการอำเภอ ให้สั่งการได้สำหรับในเขตอำเภอของตน และในกรณีผู้อำนวยการจังหวัด ให้สั่งการได้สำหรับในเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอหรือผู้อำนวยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใด ผู้อำนวยการจังหวัดจะสั่งการให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดกระทำหรืองดเว้นการกระทำใดที่มีผลกระทบต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนั้นก็ได้ คำสั่งดังกล่าวให้มีผลบังคับเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดในคำสั่ง แต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้คำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการที่จะสั่งการได้ตามความจำเป็น แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน

ในกรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือจะเกิดสาธารณภัยตามวรรคหนึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใด จะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๑ ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

มาตรา ๒๓ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น ที่จะสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

มาตรา ๒๔ เมื่อเกิดสาธารณภัย ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ประสบเหตุต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับสาธารณภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่

นั้นเพื่อส่งต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใด ๆ เพื่อคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยและอันตรายจากสาธารณภัยนั้นใกล้จะถึง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินของบุคคลใดที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดปิดป้องอันตรายได้ ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การยับยั้งหรือแก้ไขความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากสาธารณภัยนั้น

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อป้องกันภัยต่อส่วนรวมด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการตัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินจะมีผลทำให้เกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่อื่นหรือก่อให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้นแก่เขตพื้นที่อื่น ผู้อำนวยการท้องถิ่นจะใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๒๖ เมื่อมีกรณีที่เจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่ออยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ว่าราชการ ก็ให้กระทำได้แม้เจ้าของหรือผู้ครอบครองจะไม่ได้อนุญาต

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่อยู่ในอาคารหรือสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินนั้นออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

มาตรา ๒๗ ในการบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการและเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่ชั่วคราวเพื่อให้ผู้ประสบภัยอยู่อาศัยหรือรับการปฐมพยาบาล และการรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบภัย

(๒) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ปิดกั้นมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง

(๔) จัดให้มีการรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันเหตุโจรสลัดร้าย

(๕) ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และช่วยขนย้ายทรัพย์สินในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยและพื้นที่ใกล้เคียง เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินร้องขอ

ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการจะจัดให้มีเครื่องหมายหรืออาณัติสัญญาณเพื่อใช้ในการกำหนดสถานที่หรือการดำเนินการใดตามวรรคหนึ่งก็ได้

ในการดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในพื้นที่เป็นผู้ดำเนินการ หรือช่วยดำเนินการก็ได้ และในกรณีตาม (๕) จะมอบหมายให้องค์การสาธารณกุศลเป็นผู้ดำเนินการหรือช่วยดำเนินการด้วยก็ได้

มาตรา ๒๘ เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใด และการที่ผู้ใดอยู่อาศัยในพื้นที่นั้นจะก่อให้เกิดอันตรายหรือกีดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ให้ผู้บัญชาการรองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้นออกไปจากพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มาตรา ๒๙ เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดและการอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใด ๆ ในพื้นที่นั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการอำเภอ จะประกาศห้ามมิให้บุคคลใด ๆ เข้าไปอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่ดังกล่าวก็ได้ ประกาศดังกล่าวให้กำหนดระยะเวลาการห้ามและเขตพื้นที่ที่ห้ามตามที่จำเป็นไว้ด้วย

มาตรา ๓๐ ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นและทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

หนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟู ผู้ประสบภัยมีสิทธิได้รับจากทางราชการ พร้อมทั้งระบุนหน่วยงานที่เป็นผู้ให้การสงเคราะห์หรือฟื้นฟู และสถานที่ติดต่อของหน่วยงานนั้นไว้ด้วย ทั้งนี้ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

บรรดาเอกสารราชการของผู้ประสพภัยที่สูญหายหรือเสียหายเนื่องจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ประสพภัยร้องขอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย หรือที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ประสพภัย ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นแจ้งให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบ และให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องออกเอกสารทางราชการดังกล่าวให้ใหม่ตามหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของตนส่งมอบให้แก่ผู้ประสพภัยหรือส่งมอบผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เป็นผู้แจ้ง ทั้งนี้โดยผู้ประสพภัยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ แม้ว่าตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกเอกสารราชการดังกล่าวจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการก็ตาม

ในกรณีที่ผู้ประสพภัยหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์หรือบริการอื่นใด ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ออกหนังสือรับรองให้ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๓ และผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๑ และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบหรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วแต่กรณี

หมวด ๓

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บัญชาการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๒) กำกับดูแลการฝึกอบรมอาสาสมัครของกรุงเทพมหานคร

(๓) จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสิ่งอื่น เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กำหนดในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร

(๔) ดำเนินการให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย หรือผู้ได้รับภัยอันตราย หรือเสียหายจากสาธารณภัย รวมตลอดทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อย และการปฏิบัติการใด ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการและผู้อำนวยการกลางมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสั่งการส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งประสานกับหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๓๒ (๑) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๑๒ และสาระสำคัญอื่นดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โครงสร้างและผู้มีอำนาจสั่งการด้านต่าง ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒) แผนและขั้นตอนในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะเพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) แผนและขั้นตอนในการจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณ หรือสิ่งอื่นใด ในการแจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือจะเกิดสาธารณภัย

(๔) แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) แผนการประสานงานกับองค์การสาธารณกุศลในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๔ ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการอื่น ประกอบด้วย

(ก) ผู้แทนส่วนราชการหรือหน่วยงานของกรุงเทพมหานครตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง

(ข) ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(ค) ผู้แทนองค์การสาธารณกุศลในเขตกรุงเทพมหานครตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง

(ง) ผู้แทนชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง

ให้แต่งตั้งผู้แทนกระทรวงกลาโหมและผู้แทนสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการตามจำนวนที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเห็นสมควรแต่งตั้ง

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อประกาศใช้ต่อไป

การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครมอบหมาย และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๓๒ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครด้วยโดยอนุโลม

ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ของปลัดกรุงเทพมหานครในฐานะรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง ปลัดกรุงเทพมหานครจะมอบหมายให้รองปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๓๖ ให้ผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสั่งการส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานครที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้ช่วยเหลือหรือร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ของผู้ผู้อำนวยการเขตในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้อำนวยการเขตจะมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ช่วยปฏิบัติด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครและรองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครทราบทันที

ให้นำความในมาตรา ๒๑ วรรคสอง มาตรา ๒๒ วรรคสามและวรรคสี่ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานครด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้นทราบ และเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นหรือหน่วยงานของรัฐนั้น แล้วแต่กรณี ได้รับแจ้งแล้ว ให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครตามที่ได้รับแจ้งโดยเร็ว

หมวด ๔
เจ้าพนักงานและอาสาสมัคร

- มาตรา ๓๘ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (๑) ผู้อำนวยการกลาง มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ทั่วประเทศ
 - (๒) ผู้อำนวยการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตจังหวัด
 - (๓) ผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตอำเภอ
 - (๔) ผู้อำนวยการท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่
 - (๕) ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ได้ในเขตกรุงเทพมหานคร

หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานพบว่าอาคารหรือสถานที่ใดมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยได้โดยง่ายหรือมีวัสดุหรือสิ่งของใดในอาคารหรือสถานที่ใดที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยได้ ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบเพื่อตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๔๑ ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีอาสาสมัครในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ความช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายและตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การบริหารและกำกับดูแลอาสาสมัคร การคัดเลือก การฝึกอบรม สิทธิ หน้าที่และวินัยของอาสาสมัคร ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่องค์การสาธารณกุศลหรือบุคคลใดเข้ามาช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในระหว่างเกิดสาธารณภัย ให้ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจ

มอบหมายภารกิจหรือจัดสถานที่ให้องค์การสาธารณกุศลและบุคคลดังกล่าวในการให้ความช่วยเหลือได้ตามที่เห็นสมควร

เพื่อให้การช่วยเหลือหรือบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้อำนวยการแจ้งให้องค์การสาธารณกุศลและบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และวิธีการประสานงานในการปฏิบัติหน้าที่

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๔๓ ให้ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติกรตามหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ดังกล่าว หากได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ และได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุและมีได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ให้ผู้กระทำกรนั้นพ้นจากความผิดและความรับผิดชอบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัยนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ ในกรณีทีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้กำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เปลี่ยนแปลงไปหรือแผนดังกล่าวได้ใช้มาครบห้าปีแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้ซึ่งรับผิดชอบในการจัดทำแผน ปรับปรุง หรือทบทวนแผน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนโดยเร็ว

มาตรา ๔๕ ให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัว สำหรับเจ้าพนักงานและอาสาสมัครเพื่อแสดงตัวขณะปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่
กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการประสงค์จะแต่ง
เครื่องแบบ ก็ให้กระทำได้ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๔๖ การดำเนินการตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ หรือ
มาตรา ๒๙ ภายในเขตทหารหรือที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เจ้าหน้าที่ หรือทรัพย์สินในราชการทหารให้เป็นไป
ตามความตกลงเป็นหนังสือร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
และผู้บังคับบัญชาของทหารในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่เป็นกรณีการสั่งการของนายกรัฐมนตรี
หรือรองนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๓๑

มาตรา ๔๗ บรรดาค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นรายได้ของท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้
จ่ายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นำเอา
ความลับ ซึ่งตนได้มาในฐานะนั้น ๆ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือเปิดเผยความลับนั้นแก่ผู้อื่นโดย
ไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือแก่การ
ประกอบอาชีพของผู้นั้น

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการตาม
มาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดขัดขวางการดำเนินการของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๒๔ หรือการปฏิบัติ
ตามคำสั่งของผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๕ หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๒๖
วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่ปิดกั้นตามมาตรา ๒๗ (๓) โดยไม่มีอำนาจหน้าที่ตาม
กฎหมายหรือตามคำสั่งของผู้อำนวยการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ที่อยู่ในพื้นที่ที่ปิดกั้นตามมาตรา ๒๗ (๓) ผู้อำนวยการหรือเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการจะเรียกบุคคลดังกล่าวมาตักเตือนแทนการดำเนินคดีก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอพยพบุคคลออกจากพื้นที่ตามมาตรา ๒๘ ถ้าคำสั่งอพยพนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการกีดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือฝ่าฝืนคำสั่งตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ในขณะที่เกิดสาธารณภัย ผู้ใดแต่งเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของอาสาสมัครหรือขององค์การสาธารณกุศล และเข้าไปในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย โดยมีได้เป็นอาสาสมัครหรือสมาชิกองค์การสาธารณกุศลดังกล่าว เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดเรียกรหรือหาประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบโดยแสดงตนว่าเป็นอาสาสมัคร เจ้าพนักงานหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือใช้ชื่อของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการดำเนินการดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๖ ให้หน่วยงานหรือบุคคลที่มีหน้าที่จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระหว่างที่ยังจัดทำแผนดังกล่าวไม่แล้วเสร็จให้เป็นไปตามแผนที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๗ ให้บรรดาศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต กรมป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย เป็นศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่
แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๘ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตาม
พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย
พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัด
หรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้จัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นเป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีภารกิจหลักในการดำเนินการป้องกัน บรรเทา ฟื้นฟูสาธารณภัยและอุบัติภัย ซึ่งมีผลทำให้งานด้านสาธารณภัยและงานด้านอุบัติภัย ที่เดิมดำเนินการโดยกองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี มารวมอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานเดียวกัน นอกจากนี้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย เป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในด้านของอัคคีภัย รวมทั้ง หน่วยงานที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าวก็เป็นหน่วยงานเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและแนวทางเดียวกัน ตลอดจนเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงเห็นสมควรนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย มาบัญญัติไว้รวมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้